

Regional biblioteksplan 2027–2031

Tillsammans främjar vi en stark biblioteksregion som bidrar till ett hållbart Värmland

Förslag
2026-03-03

Diarienummer: KBN/250246

Region Värmland
Organisationsnummer 232100–0156
Postadress: Box 1022, 651 15 Karlstad

biblioteksutveckling@regionvarmland.se

Region Värmlands verksamhetsorganisation ansvarar för att utföra uppdragen inom hälso- och sjukvård, tandvård, kollektivtrafik, regional tillväxt, kultur, bildning och folkhälsa.

Innehåll

Inledning	4
Om biblioteksplanen.....	4
Biblioteksfältet i landet och i länet	6
Utgångspunkter för Värmland.....	9
Biblioteksverksamheter i Region Värmland.....	12
Regional biblioteksverksamhet	12
Läs- och litteraturfrämjande	17
Folkhögskolornas bibliotek.....	19
Sjukhusbiblioteken i Värmland	20
Så togs biblioteksplanen fram	22
Källförteckning	23

Inledning

Bibliotek rymmer samhällets mångfald av berättelser, perspektiv och erfarenheter genom kulturen, litteraturen och genom människorna som möts i verksamheten. Biblioteken står mitt i samhället och samhällets utmaningar är bibliotekens utmaningar.

Huvuduppgiften är att verka för det demokratiska samhällets utveckling. I en tid då demokratin utmanas, både nationellt och internationellt, är detta särskilt viktigt att lyfta fram. Bibliotek skapar förutsättningar till delaktighet genom att erbjuda öppna arenor för samtal, kultur, möten och ett livslångt lärande. De är centrala för människors digitala delaktighet, för tillgången till informationsförsörjning och förmågan att värdera och granska källor, vilket är avgörande för ett levande demokratiskt samtal. Som en garant för yttrandefrihet och fri åsiktsbildning försvarar biblioteken demokratis grundvärden.

Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet, det vill säga de offentligt finansierade biblioteken, styrs av bibliotekslagen med ändamålsparagrafen:

2 § "Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska verka för det demokratiska samhällets utveckling genom att bidra till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning.

Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska främja litteraturens ställning och intresset för bildning, upplysning, utbildning och forskning samt kulturell verksamhet i övrigt. Biblioteksverksamhet ska finnas tillgänglig för alla."¹

Biblioteken ska ägna särskild uppmärksamhet åt de prioriterade grupperna som är:

- personer med funktionsnedsättning
- de nationella minoriteterna
- personer som har andra modersmål än svenska.

Folkbiblioteken ska även ägna särskild uppmärksamhet åt barn och unga.²

Om biblioteksplanen

Den regionala biblioteksplanen för Värmland är ett strategiskt styrdokument, fastställt av Region Värmlands kultur- och bildningsnämnd. Den är styrande för biblioteksverksamheter inom organisationen Region Värmland: den regionala biblioteksverksamheten samt läs- och litteraturfrämjande verksamhet inom kulturavdelningen, Region Värmlands folkhögskolors bibliotek och Sjukhusbiblioteken i Värmland. Biblioteksplanens ambition är att vara vägledande för länets folkbibliotek och andra aktörer som samverkar för biblioteksområdets utveckling. Den fungerar också stödjande för kommunala biblioteksplaner.

Relaterade mål och styrande dokument

Den regionala biblioteksplanen förhåller sig till lagar, mål och styrdokument på internationell, nationell och regional nivå. Exempel på viktiga internationella styrdokument är FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna, FN:s konvention om barnets rättigheter och FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. På nationell nivå är bibliotekslagen styrande, men många fler

---

¹ SFS 2013:801. *Bibliotekslag*.

² *Ibid.*

lagar och mål påverkar: diskrimineringslagen, lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk, nationella kulturpolitiska mål och målen för funktionshinderspolitiken är några exempel. Det finns många fler. I framtagandet av den regionala biblioteksplanen har särskilt tre strategier varit vägledande: *Strategin för ett starkt biblioteksväsende*, *Värmlandsstrategin* och *Värmlands kulturplan*.

Sveriges första nationella biblioteksstrategi *Strategi för ett starkt biblioteksväsende*³ pekar ut tre målområden som särskilt viktiga:

- ett biblioteksväsende som är tillgängligt och relevant för alla
- ett biblioteksväsende som bidrar till och följer samhällets utveckling
- en välfungerande nationell infrastruktur för biblioteksväsendet.

*Värmlandsstrategin*⁴ är Värmlands regionala utvecklingsprogram. Visionen är ”ett hållbart Värmland som förändrar världen” och fyra prioriterade insatsområden har identifierats:

- förbättra livsvillkoren
- höja kompetensen
- utveckla attraktiva platser
- stärka konkurrenskraften.

*Värmlands kulturplan*⁵ är Region Värmlands styrdokument inom det kulturpolitiska området. Med utgångspunkt i de nationella kulturpolitiska målen innehåller Värmlands kulturplan följande tre mål:

- ett obundet konst- och kulturliv
- allas möjlighet till eget skapande och deltagande i kulturlivet
- god tillgång till ett brett kulturutbud av hög kvalitet i hela Värmland.

Biblioteksplanens syfte

Biblioteken har en betydande roll att spela för att nå de regionala prioriteringar som pekats ut i *Värmlandsstrategin* och *Värmlands kulturplan*. Biblioteksverksamheterna i Värmland bidrar också till att förverkliga den nationella biblioteksstrategin. Syftet med den regionala biblioteksplanen är att:

- tydliggöra de allmänna biblioteksverksamheternas uppdrag
- tydliggöra prioriteringar framåt för biblioteksverksamheterna inom Region Värmland
- tydliggöra den regionala biblioteks-, läs- och litteraturfrämjande verksamhetens roll i förverkligandet av bibliotekslagen, Sveriges nationella biblioteksstrategi, *Värmlandsstrategin* och *Värmlands kulturplan*.

Tillsammans främjar vi en stark biblioteksregion som bidrar till ett hållbart Värmland.

---

³ Kulturdepartementet, *Strategin för ett starkt biblioteksväsende 2022 – 2025*. (2022).

⁴ Region Värmland, *Värmlandsstrategin 2040*. (2021).

⁵ Region Värmland, *Värmlands kulturplan 2027 – 2031*.

Biblioteksfältet i landet och i länet

Biblioteken utgör en viktig del av en nationell infrastruktur. Det allmänna biblioteksväsendet består av de offentligt finansierade biblioteken som är folkbibliotek, fängelsebibliotek, Kungliga biblioteket, lärosätetsbibliotek, regional biblioteksverksamhet, sjukhusbibliotek, skolbibliotek och specialbibliotek. De olika bibliotekstyperna omfattas alla av bibliotekslagen och är offentligt finansierade med olika huvudmän: kommun, region eller stat. Utöver dessa finns privata bibliotek, såsom förenings- och företagsbibliotek. Ansvaret för det allmänna biblioteksväsendet är fördelat på statlig, regional och kommunal nivå.

Statlig nivå

Den statliga nivån ansvarar för högskolebibliotek, lånecentraler, vissa specialbibliotek och för Sveriges nationalbibliotek Kungliga biblioteket (KB). KB har ansvar för den nationella överblicken över det allmänna biblioteksväsendet. Det inkluderar analys och uppföljning över biblioteksområdet. Därtill har flera myndigheter uppdrag inom biblioteksområdet. På olika sätt bidrar de med kunskapsunderlag.

Regional nivå

Regional biblioteksverksamhet ska enligt lag finnas i alla regioner och ”bedriva regional biblioteksverksamhet med syfte att främja samarbete, verksamhetsutveckling och kvalitet när det gäller de folkbibliotek som är verksamma i länet.”⁶ Den regionala rollen innebär att komplettera den lokala nivån utan att ersätta eller överta kommunalt ansvar. Regionerna kan också ansvara för sjukhusbibliotek och folkhögskolebibliotek.

Kommunal nivå

Kommunerna ansvarar för folkbibliotek och skolbibliotek på kommunala skolor. Bibliotekslagen föreskriver att folkbibliotek ska finnas i varje kommun, vara tillgängliga för alla och anpassade efter användarens behov. Folkbiblioteken ska, utöver de prioriterade målgrupperna som är gemensamma för det allmänna biblioteksväsendet, också ägna särskild uppmärksamhet åt barn och unga.⁷ Enligt skollagen ska skolbibliotek finnas på den egna skolenheten, undantag kan göras vid särskilda skäl. Skolbiblioteken ska främja elevernas läsande och medie- och informationskunnighet samt vara bemannade i den utsträckning att ändamålet med skolbiblioteket uppnås.⁸

Biblioteksmyndigheter

Den nationella biblioteksstrategin pekar ut fyra myndigheter med särskilt ansvar inom biblioteksområdet: Kungliga biblioteket (KB), Myndigheten för tillgängliga medier (MTM), Statens kulturråd och Statens skolverk. Därtill finns fler myndigheter vars ansvar på olika sätt berör biblioteksväsendets uppdrag (se faktaruta).

Region Värmland

Inom organisationen Region Värmland finns tre typer av biblioteksverksamheter: den regionala biblioteksverksamheten samt läs- och litteraturfrämjande verksamhet inom kulturavdelningen, Region Värmlands folkhögskolors bibliotek samt Sjukhusbiblioteken i Värmland.

---

⁶ SFS 2013:801. *Bibliotekslag*.

⁷ *Ibid.*

⁸ SFS 2010:800. *Skollag*.

Regioner och interregional samverkan

De regionala biblioteksverksamheterna ingår i kultursamverkansmodellen, svarar för regionala prioriteringar och har en främjande roll när det gäller de folkbibliotek som är verksamma i länet. Bibliotekslagen föreskriver samtidigt att det allmänna biblioteksväsendet ska verka för en likvärdig biblioteksverksamhet över hela landet vilket gör att de regionala biblioteksverksamheterna delar många frågor och driver gemensam utveckling.

Biblioteken i Värmland

I Värmland finns olika bibliotekstyper med huvudmän på statlig, regional och kommunal nivå representerade. Här finns ett av fem bibliotek på Myndigheten för civilt försvar, vars verksamhet främst riktar sig till medarbetare och studerande. I Karlstad finns också Karlstads universitetsbibliotek som erbjuder stöd till forskare, lärare och studenter. Universitetsbiblioteket är en viktig aktör i regional utveckling, bland annat med fokus på kunskapsförsörjning, öppen vetenskap och samverkan för ett livslångt lärande. De bidrar till att skapa en regional kunskapsinfrastruktur, till exempel inom områden som vetenskaplig information och öppen vetenskap, spridning av forskningsresultat till regionens aktörer samt digital delaktighet och MIK. Karlstads universitetsbibliotek är en central samverkanspart inom Bibliotek Värmland (se nedan).

De regionala biblioteksverksamheterna beskrivs utförligt i kommande kapitel.

Folkbiblioteken i Värmland består av 33 bibliotek: ett huvudbibliotek i varje kommun samt filialer. Därtill finns biblioteksbussar i sex kommuner och bokbilar i två kommuner som erbjuder fasta turer till allmänheten och specifika turer till bland annat förskolor och skolor. Folkbibliotekens webbplats bibliotekvarmland.se är kommunernas gemensamma, digitala bibliotek. Tillgången till skolbibliotek varierar inom och mellan kommunerna.

Bibliotek Värmland

Bibliotek Värmland är en väletablerad, interkommunal samverkansarena mellan folkbiblioteken i länets 16 kommuner där Region Värmland, Karlstads universitetsbibliotek och Sjukhusbiblioteken i Värmland är nära samarbetsparter. Bibliotek Värmland startade 2003 som ett mediesamarbete och har idag vuxit till ett samarbete för många av bibliotekens gemensamma utvecklingsfrågor. Tillsammans skapas förutsättningar för en likvärdig biblioteksservice i hela länet trots kommunernas i övrigt olika förutsättningar. Med utgångspunkt i visionen "framtidens bibliotek skapar vi tillsammans" styr Bibliotek Värmland mot Värmlandsstrategin. Bibliotek Värmland är en samarbetsmodell att vara stolt över, en styrka för länet och utgångspunkt för regionala insatser och prioriteringar framåt.

Faktaruta:

Kungliga biblioteket

Kungliga biblioteket (KB) är en myndighet och Sveriges nationalbibliotek med flera uppdrag. KB ansvarar för nationell överblick och ska främja samverkan inom det allmänna biblioteksväsendet. Myndigheten ska också verka för samordning och utveckling av digitala tjänster och system inom biblioteksväsendet. Tillsammans med regioner och kommuner följer KB upp biblioteksplanerna.

Myndigheten för tillgängliga medier

Myndigheten för tillgängliga medier (MTM) verkar för allas tillgång till litteratur, nyheter och samhällsinformation utifrån vars och ens förutsättningar oavsett läsförmåga eller funktionsnedsättning. Genom uppdraget samverkar MTM med bibliotek och skolor för tillgänglig litteratur, bland annat genom den digitala bibliotekstjänsten Legimus.

Statens kulturråd

Statens kulturråd verkar för konstnärlig och kulturpolitisk utveckling bland annat inom bibliotek, litteratur och läsfrämjande. Myndigheten har ett uppdrag att ta initiativ till, samordna och följa upp läsfrämjande insatser av nationellt och strategiskt intresse. Statens kulturråd är också ansvarig myndighet för kultursamverkansmodellen där den regionala biblioteksverksamheten och läs- och litteraturfrämjande verksamhet ingår.

Statens skolverk

Statens skolverk ansvarar för att stödja och främja förskolan, skolan och vuxenutbildningen för likvärdig utbildning av hög kvalitet. Inom biblioteksområdet har de en viktig roll att stödja skolornas huvudmän i utvecklingen av skolbibliotek och driver till exempel Nationellt centrum för språk-, läs och skrivutveckling samt skolbibliotek (NCS).

Exempel på andra myndigheter vars uppdrag berör biblioteken:

Institutet för språk- och folkminnen (ISOF): Samlar, bygger och sprider kunskap om språk och kultur.

Länsstyrelsen

Länsstyrelsen är regeringens företrädare i länet med uppdraget att arbeta för samverkan och väl avvägda helhetslösningar samt att ge likvärdig service i hela länet. De är en viktig samverkanspart på biblioteksområdet bland annat i frågor om civilt försvar och beredskap, demokrati och mänskliga rättigheter, digitalisering och nationella minoriteter.

Mediemyndigheten: samordnar det nationella arbetet inom medie- och informationskunnighet (MIK).

Myndigheten för delaktighet (MFD): arbetar för att främja tillgänglighet och öka delaktigheten för personer med funktionsnedsättning.

Myndigheten för civilt försvar (MCF): en viktig resurs för biblioteken i sin roll som stödjande aktör för kommunernas arbete att stärka civil beredskap.

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF): Följer och sprider kunskap om ungas levnadsvillkor och civilsamhällets villkor. Från och med 2026 ansvarar myndigheten även för uppföljning av den nationella minoritetspolitiken samt att höja kunskapen om nationella minoriteter och hantera statsbidrag inom området.

Utgångspunkter för Värmland

Bibliotekens bidrag till hållbar utveckling

Bibliotek utgör i grunden ett bidrag till ett mer hållbart samhälle. Genom samnyttjande av medier, resurser och kunskap bidrar bibliotek till miljömässig och ekonomisk hållbarhet. Som en kostnadsfri, öppen mötesplats för kultur, litteratur, bildning och digital delaktighet skapar biblioteken förutsättningar för delaktighet, gemenskap och social hållbarhet.

Värmlandsstrategin lyfter social, miljömässig och ekonomisk hållbarhet genom fem utpekade hållbarhetsperspektiv. Biblioteken kan på olika sätt bidra till dessa perspektiv (se faktaruta).

Bibliotekens roll i den kulturella infrastrukturen

Biblioteken har en avgörande roll för den kulturella infrastrukturen, inte minst i ett län som Värmland med många små kommuner och stora, geografiska ytor. Här bärs den lokala infrastrukturen ofta upp av ett fåtal aktörer, som folkbibliotek och studieförbund. Biblioteken har ett ansvar att samarbeta med civilsamhället för en välfungerande kulturell infrastruktur.

Bibliotekens roll i digitalisering

Digitaliseringen påverkar biblioteken på flera olika sätt. Ett förändrat medielandskap och nya läsvanor ställer krav på biblioteksverksamheten, dess digitala tjänster och utbud. Här krävs stärkt nationell samverkan för likvärdig biblioteksservice.

Samhällets digitalisering ökar möjligheterna för fler att vara delaktiga i samhället via digitala arenor. Det ställer dock krav på digital delaktighet och människors digitala kompetens. Den digitala kompetensen handlar bland annat om att kunna använda digitala verktyg, ha ett kritiskt- och ansvarsfullt förhållningssätt till digital teknik och om informationssäkerhet. Biblioteken spelar en central roll för digital delaktighet och för att stärka människors digitala kompetens.

Bibliotekens roll i totalförsvaret

Biblioteken har flera viktiga roller att spela för ett starkt totalförsvaret. Genom litteratur och kultur bidrar till exempel folkbiblioteken till samtal, gemenskap, hopp och fantasi som är viktiga delar i ett samhälles motståndskraft. Bibliotekens uppdrag att stärka digital delaktighet och medie- och informationskunnighet (MIK) är särskilt viktigt för att motverka desinformation. Genom sitt höga förtroende hos allmänheten och geografiska tillgänglighet utgör biblioteken trygga platser både för information och som samlingspunkt.

Ekonomiska utmaningar

Liksom andra kulturinstitutioner som är beroende av samhällets stöd, står biblioteken inför stora ekonomiska utmaningar. Demografisk utveckling, förändrat världsläge, klimatförändringar och globala trender gör att trycket på den offentliga ekonomin ökar. Folkbiblioteken har under flera år kunnat driva värdefull verksamhetsutveckling med hjälp av statliga satsningar som till exempel *Stärkta bibliotek 2018 – 2023*. Kulturrådets rapport *Folkbibliotekens behov av statligt stöd*⁹ lyfter behovet av fortsatta permanenta utvecklingsstöd till folkbiblioteken, inte minst med fokus på bibliotekens prioriterade målgrupper. Samtidigt pekar rapporten på att den kommunala nivån inte har mött upp satsningarna och att kommunerna i högre grad behöver ta ansvar för folkbibliotekens grundfinansiering.¹⁰

---

⁹ Statens kulturråd, *Folkbibliotekens behov av statligt stöd*. (2024).

¹⁰ Ibid.¹⁰

Folkbildning

Tillsammans med folkhögskolor och studieförbund är biblioteken viktiga aktörer för folkbildningen. Många gånger samarbetar folkbibliotek och studieförbund för att erbjuda kursverksamhet och kulturaktiviteter i lokalsamhället. När studieförbundens anslag minskat och kraven på deras verksamhet förändrats påverkar det också biblioteksverksamheten. Det finns en risk att studieförbunden försvagas som samarbetspart och att en större del av folkbildningsuppdraget ska bäras av biblioteken ensamma.

Skolbibliotek

År 2025 skärptes lagkraven på bemannade skolbibliotek. Inför den nya lagen genomförde Region Värmland kartläggningen *Skolbibliotek i Värmland*¹¹ som visar tillgången till skolbiblioteksverksamhet i länets grundskolor. Kartläggningen visade att knappt 48 procent av länets skolor levde upp till definitionen av vad ett bemannat skolbibliotek innebär. Bristen på likvärdig tillgång till skolbibliotek är stor både inom enskilda kommuner och mellan kommunerna i Värmland. Det är skolans huvudman som bär ansvar för skolbiblioteken på respektive skola. Den skärpta skolbibliotekslagen påverkar bibliotekssektorn och ställer nya krav på kommunernas samarbeten mellan folk- och skolbibliotek. Bemanningsskraven har också betydelse för behovet av, och tillgången till, utbildade bibliotekarier.

Skolbibliotek är centrala för bland annat elevers likvärdiga tillgång till läsfrämjande, medie- och informationskunnskap och kultur i skolan. Att öka den jämlika tillgången till skolbibliotek är en viktig utvecklingsfråga för hela länet. Behov finns att utveckla regional dialog och samverkan kopplat till skolbiblioteken.

Tillgänglighet

Tillgänglighet är ett brett begrepp som inkluderar flera dimensioner såsom geografisk, fysisk, språklig och digital. Biblioteksverksamhet ska enligt bibliotekslagen finnas tillgänglig för alla.¹² Att människor kan ta del av de resurser som det allmänna biblioteksväsendet utgör är en grundförutsättning för bibliotekens demokratiska uppdrag. Det stärker människors förmåga att vara delaktiga i hela samhället. Tillgänglighet är viktigt för alla och avgörande för personer som möter hinder i att fullt ut delta i samhället. Här är principen om universell utformning, att från början utforma lösningar som fungerar för så många som möjligt, en utgångspunkt. Biblioteken har en viktig roll i förverkligandet av målet i den nationella funktionshinderspolitiken som är att: "med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund."¹³

---

¹¹ Region Värmland. *Skolbibliotek i Värmland - en nulägesbild av elevernas tillgång till skolbibliotek i grundskolan utifrån dess värde för läsfrämjande, kultur, MIK och demokrati.* (2024).

¹² SFS 2013:801. *Bibliotekslag.*

¹³ Regeringskansliet. *Mål för funktionshinderspolitiken.* (U.å.)

Faktaruta: Värmlandsstrategins fem perspektiv för hållbarhet och hur biblioteken kan bidra inom dem

Barn och unga ska ha framtiden för sig

Biblioteken bidrar genom att verka för allas tillgång till biblioteksverksamhet, läsfrämjande, språkutveckling, tillgång till information och kulturella aktiviteter. Folkbiblioteken ska ägna särskild uppmärksamhet åt barn och unga.

Landsbygder och städer är bättre tillsammans

Biblioteken finns i hela länet, digitalt och fysiskt. Majoriteten av Värmlands invånare har högst två kilometers avstånd till närmaste folkbiblioteksservice.¹⁴ Bibliotek Värmland bidrar till att erbjuda en kvalitativ, likvärdig biblioteksverksamhet från den största till den minsta kommunen.

Jämställdhet tillför värde för alla

I grunden är biblioteken till för alla. Samtidigt läser kvinnor mer än män och de tar oftare del av kulturupplevelser. Fler kvinnor än män arbetar på bibliotek. Här behöver biblioteken arbeta för att motverka att föreställningar om flickor och pojkar, kvinnor och män begränsar.

Jämlikhet och inkludering för sammanhållning

Genom att aktivt arbeta för att vara en plats där en mångfald av människor, perspektiv, berättelser och språk får mötas, verkar biblioteken för jämlika och inkluderande samhällen.

Klimat- och miljöfrågor för morgondagen

Bibliotek uppmuntrar till hållbar resursanvändning och kan fortsätta stärka arbetet genom både kunskapsförmedling och hållbara alternativ. Här har biblioteken en stor utvecklingspotential.

---

¹⁴ Region Värmland. *Närheten till folkbiblioteksservice i Värmland* (2026).

Biblioteksverksamheter i Region Värmland

Den regionala biblioteksplanen är styrande för de biblioteksverksamheter som finns inom Region Värmland. I detta kapitel beskrivs respektive biblioteksverksamhets uppdrag och prioriteringar för planperioden.

Regional biblioteksverksamhet

Den regionala biblioteksverksamheten ingår i Region Värmlands kulturavdelning. Kulturavdelningen är ett stöd till kultur- och bildningsnämnden i frågor som rör kulturpolitik och bidragsgivning och har uppdrag som innebär att initiera, stödja och leda utveckling inom konst- och kulturområdet. Avdelningen bedriver regional kulturverksamhet inom bild och form, biblioteksverksamhet, läs- och litteraturfrämjande, dans, film och hemslöjd. Här ingår också Mediecenter Värmland som erbjuder kommuner och föreningar i länet en omfattande mediebank samt konstenheten som ansvarar för konstnärlig gestaltning av Region Värmlands offentliga rum. Avdelningen främjar en ökad kulturell delaktighet, prioriterar barn och unga samt stödjer kulturskapares möjlighet att verka i sitt yrke.

Region Värmland har inte något uppdrag för utvecklingen av skolbibliotek. Dock finns, sedan 2026, en interkommunal samverkan kopplat till medie- och skolbibliotekssamordning via Mediecenter. Kulturavdelningen ser behov av att även Region Värmland lyfter skolbiblioteksfrågorna tydligare i regionala sammanhang, något som dock förutsätter nya resurser.

Den regionala biblioteksverksamhetens arbete ska enligt bibliotekslagen bedrivas ”med syfte att främja samarbete, verksamhetsutveckling och kvalitet när det gäller de folkbibliotek som är verksamma i länet”.¹⁵ Folkbiblioteken har en komplex och bred roll som spänner över många fält. Uppdraget är föränderligt och utvecklas i takt med samhällsutvecklingen. Några viktiga områden är: läsfrämjande, kultur, bildning, tillgängliga mötesplatser, digital delaktighet och bibliotekens roll i totalförsvaret, såsom beredskap.

Den regionala biblioteksverksamhetens grunduppdrag är att stödja och stärka länets folkbibliotek. Arbetssätten är metodutveckling, kompetensutveckling, omvärldsbevakning, nätverk och samordnande insatser. Behoven identifieras i nära dialog med kommunerna, exempelvis genom Bibliotek Värmlands styrgruppsmöten och genom regelbundna besök hos folkbiblioteken. Samarbete sker med nationella, regionala och kommunala aktörer, idéburen sektor, det professionella kulturlivet och andra som bidrar till att skapa förutsättningar för biblioteksutveckling. Det gemensamma syftet är en jämlik biblioteksservice i hela länet. Här behöver kommunernas olika förutsättningar beaktas, inte minst mindre kommuners behov av samordning och stöd. Bibliotek Värmland är utgångspunkt i arbetet för biblioteksutveckling i Värmland.

För den här planperioden har tre insatsområden valts ut som särskilt prioriterade: *samverkan*, *delaktighet och lärande*. För den läs- och litteraturfrämjande verksamheten är de prioriterade områdena *en läsfrämjande infrastruktur* och *litteraturen som konstform*. Samtliga områden bidrar till att uppfylla de mål och insatser som lyfts i den nationella biblioteksstrategin, Värmlandstrategin och Värmlands kulturplan. Många gånger går de in i varandra, men varje insatsområde lägger särskild tonvikt på de olika målen för att illustrera hur de bidrar till och spelar roll för helheten.

---

¹⁵ SFS 2013:801. *Bibliotekslag*.

Prioriterat insatsområde: samverkan

I tider av ekonomiska utmaningar är behovet av samverkan för gemensamma lösningar stort. Kungliga biblioteket (KB) har initierat arbetet för en stärkt samverkan och en nationell handlingsplan. Syftet är att tydliggöra biblioteksväsendets gemensamma arbete för en likvärdig biblioteksverksamhet i hela landet. Ett exempel från handlingsplanen är att utveckla en nationell plattform för digitala böcker, ett behov som länge framförts av bibliotek i hela landet. KB pekar också på vikten av interregionala samarbeten och samfinansieringar av gemensamma tjänster.

Inom flera områden, kommunalt, regionalt och nationellt, kan folkbibliotekens roll som samverkanspart stärkas. Ett exempel på ett högaktuellt område är totalförsvaret. Trots det är folkbibliotekens plats i kommunernas beredskapsarbete inte alltid självklar. Här, och inom flera andra områden, kan Region Värmland bidra till att stärka folkbiblioteken som resurs, inte minst genom metodutveckling och kompetenshöjande insatser.

Den idéburna sektorn utgör en central del av demokratin och för länets utveckling. I Värmland finns cirka 8 500 idéburna organisationer.¹⁶ Idéburna aktörer är viktiga samarbetsparter till folkbiblioteken och samspelar ofta med biblioteksuppdraget, inte minst för att skapa delaktighet i demokratin. För att underlätta samarbeten mellan idéburna aktörer och folkbiblioteken bör Region Värmland arbeta för ökad samverkan och dialog med den idéburna sektorn där dess engagemang, kraft och kompetens kopplat till biblioteksuppdraget tillvaratas.

För att stärka samverkan vill Region Värmland:

- delta aktivt i det nationella arbetet för stärkt samverkan och föra fram viktiga perspektiv från Värmland till den nationella helheten
- samverka interregionalt i frågor med likvärdig folkbiblioteksservice som gemensam utgångspunkt
- öka dialogen och samverkan med idéburen sektor kopplat till biblioteksområdet
- fortsätta att stödja utveckling som identifieras av Region Värmland, i dialog med kommunerna, Bibliotek Värmland, andra aktörer och genom statliga uppdrag
- lyfta fram och stärka folkbiblioteken som resurs: kommunalt, regionalt och nationellt.

Det prioriterade insatsområdet kopplar främst an till:

- En välfungerande nationell infrastruktur för biblioteksväsendet (Strategi för ett starkt biblioteksväsende)
- Utveckla attraktiva platser (Värmlandsstrategin)
- God tillgång till ett brett kulturutbud av hög kvalitet i hela länet (Värmlands kulturplan)

¹⁶ Region Värmland. *Civilsamhälleskartan Värmland. Civilsamhället i siffrors 2023*. (2023).

Prioriterat insatsområde: delaktighet

Alla ska kunna vara delaktiga i samhället, ta del av och utöva kultur oavsett funktionsförmåga. Digital delaktighet är en förutsättning för demokratiskt deltagande. Social sammanhållning bidrar till samhällets förmåga att bygga fredliga, inkluderande samhällen. En förutsättning för kulturell delaktighet är att det finns ett fritt, obundet kulturliv som ger det professionella kulturlivet möjlighet att verka i länet. Bibliotek möjliggör delaktighet genom att vara en arena för samtal, litteratur, kultur, bildning och en garant för det fria ordet. De har en viktig roll som uppdragsgivare, plats och samarbetspart till länets kulturskapare. Vidare spelar de en avgörande roll för människors digitala delaktighet.

Trösklarna till biblioteken kan samtidigt vara höga för den som inte redan är inkluderad och arbetet för delaktighet behöver stärkas ytterligare. Folkbiblioteken finns i alla kommuner och verksamheten ska vara öppen för alla. De ska ägna särskild uppmärksamhet till barn och unga samt, liksom hela det allmänna biblioteksväsendet, prioritera personer med funktionsnedsättning, personer med andra modersmål än svenska och Sveriges nationella minoriteter.¹⁷

Barn och unga

I dialoger med barn och unga i Värmland framkommer det att barn och unga vill ta del av kultur och själva vara med och påverka kulturlivet. Yngre barn vill träffa författarna bakom böckerna, uppleva och själva skapa. Unga pekar på att kulturutbudet som erbjuds inte är anpassat efter deras ålder. Behovet av relevanta, tillgängliga mötesplatser är stort. De vill ha dialog och inflytande, men saknar tydlighet i hur de kan vara med och påverka. Både yngre och äldre barn lyfter att det finns stora skillnader i möjligheter beroende på ekonomi, avstånd och tillgång till aktiviteter. Ansvaret att lösa utmaningarna är gemensamt mellan offentliga aktörer. Här har biblioteken en viktig roll.

Personer med funktionsnedsättning

I Värmland lyfts både behov av universell utformning och av anpassad verksamhet för olika målgrupper. Det saknas ett tillräckligt utbud av kultur, skaparverkstäder och stöttning i digitala verktyg för personer med olika typer av funktionsnedsättningar. Idag finns många hjälpmedel och digital teknik som stöd. Utvecklingen går fort och biblioteken behöver utveckla sin kunskap kring de hjälpmedel som finns. För att delaktighet ska bli verklig behöver medskapande metoder tillämpas. Personer med funktionsnedsättning och funktionsrättsorganisationerna bör involveras redan i planering av verksamhet.

Personer med andra modersmål än svenska

Personer med utländsk bakgrund tar del av bibliotek i högre utsträckning än andra. När det gäller andra kulturinstitutioner är förhållandet det omvända.¹⁸ Detta är en styrka för biblioteken att förvalta och utveckla. Här är bibliotek viktiga som mötesplats, för möjligheten att utveckla alla sina språk och för att främja alla människors intresse för olika språk och kulturer.

Sveriges nationella minoriteter

Sveriges nationella minoriteter är judar, romer, sverigefinnar, tornedalingar och urfolket samerna. De nationella minoriteternas språk och kultur är del av vårt gemensamma kulturarv. Det finns behov av ökad kunskap hos majoritetssamhället och att lyfta fram de nationella minoriteternas historia i Värmland. Det offentliga ska främja minoriteternas möjlighet att bevara och utveckla sina språk och kulturer samt synliggöra dessa för hela samhället. Aktiviteter och insatser bör göras tillsammans med minoriteterna.

---

¹⁷ SFS 2013:801. *Bibliotekslag*.

¹⁸ Myndigheten för kulturanalys. *Kulturanalys 2024. En lägesbedömning i relation till de kulturpolitiska målen*. (2024) s. 88.

Flera viktiga målgrupper och perspektiv

I samhället utsätts hbtqi-personer fortfarande för hot, hat och diskriminering. De upplever oftare än andra begränsningar och inskränkningar i sina liv. När biblioteksverksamhet ifrågasätts handlar det oftast om aktiviteter eller medier som lyfter hbtqi-perspektiv. Här har biblioteken tillsammans med övriga samhället ett stort jobb att göra för inkludering och allas lika värde. Vikten av att öka äldres delaktighet är också ett perspektiv som ofta lyfts i de dialoger som ligger till grund för den regionala biblioteksplanen.

För att öka delaktigheten vill Region Värmland

- stärka den egna dialogen, samt stödja folkbibliotekens dialog, med barn och unga samt företrädare för de prioriterade målgrupperna för en relevant och träffsäker biblioteksverksamhet
- stärka samverkan med funktionsrättsorganisationerna för att stödja och stärka folkbiblioteken ur funktionsrättsperspektiv
- erbjuda kompetensutveckling som syftar till ökad delaktighet för prioriterade målgrupper
- prioritera insatser och rikta resurser till de målgrupper där behoven är som störst
- främja bibliotekens roll som kulturarena och resurs för Värmlands professionella kulturliv.

Det prioriterade insatsområdet kopplar främst an till:

- Ett biblioteksväsende som är tillgängligt och relevant för alla (Strategi för ett starkt biblioteksväsende)
- Förbättra livsvillkoren (Värmlandsstrategin)
- Allas möjlighet till eget skapande och deltagande i kulturlivet (Värmlands kulturplan)

Prioriterat insatsområde: Lärande

Folkbiblioteken står mitt i lokalsamhället. Deras betydelse för människors lärande är stor. För många människor är biblioteket den plats de vänder sig till för information, ny kunskap och för att tillägna sig nya förmågor. Idag finns flera, komplexa områden som ställer nya krav på individens möjlighet att förstå, tolka och vara delaktig i samtiden. Här är bibliotekens uppdrag att stödja människors digitala delaktighet, kompetens och medie- och informationskunnighet (MIK) centralt. Utvecklingen av AI medför behov av ny kunskap om hur AI fungerar, dess utmaningar och möjligheter. Ett annat område där biblioteken kan stärka sin lärande roll handlar om Agenda 2030, att uppmuntra till en cirkulär ekonomi och miljömässig hållbarhet. Biblioteken är också viktiga för den civila beredskapen och på många håll arrangeras programverksamhet med syfte att ge kunskap om exempelvis hemberedskap.

Det finns många fler områden där bibliotek spelar stor roll för människors lärande. Uppdraget är föränderligt beroende på samhällets utveckling som medför behov av nya förmågor. Det ställer också krav på bibliotek som lärande, kunskapsintensiva organisationer.

För att stärka lärande vill Region Värmland:

- stödja folkbiblioteken i uppdraget att värna yttrandefrihet, fri åsiktsbildning och armlängds avstånd
- bidra till folkbibliotekens kompetensutveckling inom områden som identifieras av Region Värmland, i dialog med kommunerna, Bibliotek Värmland, andra aktörer och genom statliga uppdrag
- genom metodutveckling, samarbeten och resurser stödja folkbibliotekens lärande uppdrag till allmänheten, till exempel inom digital kompetens och MIK
- prioritera insatser för att öka folkbibliotekens lärande roll inom Agenda 2030, med särskilt fokus på miljömässig hållbarhet och cirkulär ekonomi.

Det prioriterade insatsområdet kopplar främst an till:

- Ett biblioteksväsende som bidrar till och följer samhällets utveckling (Strategi för ett starkt biblioteksväsende)
- Höja kompetensen (Värmlandsstrategin)
- Ett obundet konst- och kulturliv (Värmlands kulturplan)

Läs- och litteraturfrämjande

Alla människor behöver ett rikt språk för att kunna berätta, påverka och möta andra. En god läsförmåga är avgörande för människors möjlighet till lärande och deltagande. Region Värmlands kulturavdelning ansvarar för läs- och litteraturfrämjande verksamhet inom ramen för kultursamverkansmodellen.

Region Värmland har en viktig roll som en samlande regional plattform för strategiska, långsiktiga och hållbara läsfrämjande insatser. Kulturavdelningens eget arbete inom läsfrämjande handlar bland annat om samordnande insatser och om utvecklingen av kulturella, kreativa metoder och estetiska läsprocesser; detta utifrån principen att kultur kan vara läsfrämjande om den väcker intresset för berättelser.

Prioriterat insatsområde: Läsfrämjande infrastruktur

Läs- och litteraturfrämjande är en självklar del av bibliotekens verksamhet såväl som för många andra aktörer. Det skrivfrämjande arbetet är nära sammankopplat och ska ses som en del av en läs- och litteraturfrämjande helhet. I dagsläget finns en väletablerad samverkansstruktur för små barns språkutveckling som knyter samman folkbibliotek, barnhälsovård, logopedi och förskola. Samtidigt behöver fler insatser göras för att stärka äldre barns och andra målgruppers läsande. Här behöver Region Värmland stödja fler aktörer att se sin läs- och skrivfrämjande roll.

I Värmland finns flera områden med socioekonomiska utmaningar, faktorer som påverkar vem som läser och inte. Skolbibliotek har en viktig roll för barns och ungas läsning, men i Värmland varierar tillgången till bemannade skolbibliotek stort både inom och mellan kommuner. Den förstärkta skolbibliotekslagen är en viktig förutsättning för den läsfrämjande infrastrukturen framåt. Föreställningar om vem som läser och vem som inte gör det behöver motverkas. Vuxna som möter barn och unga på deras fritid kan betyda mycket, liksom att se andra barn och unga läsa. Läsande förebilder är viktiga.

Barn och unga är prioriterade i det läsfrämjande arbetet, men insatser behöver också göras för andra målgrupper. Läsning är viktigt genom hela livet och ska vara tillgänglig för alla. Här är Myndigheten för tillgängliga medier (MTM) en viktig resurs för kunskap om tillgänglig läsning.

För att utveckla den läsfrämjande infrastrukturen vill Region Värmland:

- samla, samarbeta med och stödja Värmlands läsfrämjande aktörer
- erbjuda kompetensutveckling och sprida kunskap om beprövade metoder för läsfrämjande
- fortsätta stärka infrastrukturen för små barns språkutveckling
- bygga en läsfrämjande infrastruktur för fler målgrupper
- stärka kulturskaparnas roll som läsfrämjare och kreativa metoder för läsfrämjande.

Det prioriterade insatsområdet kopplar främst an till:

- Ett biblioteksväsende som är tillgängligt och relevant för alla (Strategi för ett starkt biblioteksväsende)
- Förbättra livsvillkoren (Värmlandsstrategin)
- Allas möjlighet till eget skapande och deltagande i kulturlivet (Värmlands kulturplan)

Prioriterat insatsområde: litteraturen som konstform

Litteraturfrämjande är nära sammankopplat med läsfrämjande. Samtidigt är det ett eget kulturpolitiskt område med syfte att stärka litteraturen som konstform. Region Värmland har de senaste åren lagt om sin litteraturfrämjande verksamhet i den riktningen och fortsätter under planperioden att stärka litteraturen som konstform i Värmland. Arbetet utgår från länets alla ordkonstnärer: författare, poeter, dramatiker och andra litterära upphovspersoner.

För att utveckla litteraturen som konstform vill Region Värmland:

- utveckla samarbetet med litteraturens olika aktörer: författare, förlag och litteraturföreningar
- bidra till att möjliggöra värmländska författares exponering på bibliotek och på andra scener runtom i Värmland
- stödja metoder för kreativt skapande och konstnärlig fördjupning inom skrivande
- arbeta för bättre villkor för författare och andra litterära upphovspersoner.

Det prioriterade insatsområdet kopplar främst an till:

- Ett biblioteksväsende som är tillgängligt och relevant för alla (Strategi för ett starkt biblioteksväsende)
- Stärka konkurrenskraften (Värmlandsstrategin)
- Ett obundet konst- och kulturliv (Värmlands kulturplan)

Genomförande och uppföljning

Kulturavdelningen följer den ordinarie verksamhets- och uppföljningsprocessen för Region Värmland. De prioriterade insatsområdena konkretiseras i årliga verksamhets- och handlingsplaner. Verksamheten följs också upp genom den nationella Kulturdatabasen samt genom Värmlands kulturplans årliga uppföljning.

Folkhögskolornas bibliotek

Region Värmland är huvudman för fem folkhögskolor: Ingesunds folkhögskola, Klarälvdalens folkhögskola, Kristinehamns folkhögskola, Kyrkeruds folkhögskola och Molkoms folkhögskola. Regionens folkhögskolor ska i sitt folkbildningsuppdrag bidra till höjd utbildningsnivå och livslångt lärande, ökad mångfald, stärka och utveckla demokratin samt bredda intresset för och delaktigheten i kulturlivet i länet. Folkbildningen bidrar också till förbättrad folkhälsa.

Folkhögskolorna utvecklar sin biblioteksverksamhet utifrån sina lokala förutsättningar och sitt folkbildningsuppdrag. Utvecklingen sker med fokus på jämställdhet, inkludering och tillgänglighet. Biblioteken bidrar till att stärka utbildningsnivå och livslångt lärande, öka läs- och språkförståelse samt medie- och informationskunnighet hos de studerande.

Digitaliseringen ger nya möjligheter att utveckla biblioteksverksamheten och att stödja studerande i deras lärande. Biblioteken ska vara relevanta och stödjande lärmiljöer som svarar mot de behov som finns i skolornas verksamhet och hos de studerande. Samarbete mellan regionens folkhögskolor och mellan folkhögskolornas bibliotek och folkbiblioteken stärker verksamheten och skapar förutsättningar för erfarenhetsutbyte och gemensam utveckling. Det innebär att biblioteken på sikt kan utveckla sitt arbetssätt för att i större utsträckning främja kreativitet, utforskande och nya perspektiv inom folkbildningen.

Gemensamma mål framåt

Övergripande gemensamma mål för folkhögskolorna i Värmland under perioden 2027–2031:

- stärka och integrera biblioteken i den pedagogiska verksamheten
- ett utökat utbyte och delat lärande mellan folkhögskolorna.
- Bidra till höjd utbildningsnivå, livslångt lärande samt bredda intresset för och delaktigheten i kulturlivet genom:
  - Biblioteket som pedagogiskt nav – biblioteket är en integrerad del av undervisningen.
  - Delaktighet och mångfald i utbudet – biblioteket speglar och engagerar deltagare med olika bakgrund.
  - Digital och källkritisk kompetens – deltagarna stärks i digital informationssökning och källkritik. Biblioteken ska vara öppna rum för dialog, kritisk informationsgranskning och deltagarinflytande och därmed stödja folkbildningens uppdrag att stärka och utveckla demokratin.
  - Kultur, hälsa och hållbar utveckling – biblioteken breddar intresset för kultur genom att synliggöra skolornas profilområden och bidra till god hälsa, jämställdhet och minskad ojämlikhet. Verksamheten utvecklas stegvis och resurseffektivt utifrån lokala behov.

Uppföljning

Folkhögskolornas biblioteksverksamhet följs upp årligen genom folkhögskolornas verksamhetsberättelser.

Sjukhusbiblioteken i Värmland

Sjukhusbibliotekens övergripande uppdrag är att stödja inhämtningen av teoretisk kunskap för kunskapsbaserad hälso- och sjukvård, utbildning och forskning. Sjukhusbiblioteken är en del av det allmänna biblioteksväsendet och är öppna att använda för alla medborgare.

Bästa vårdkvalitet

Sjukhusbibliotekens målsättning är att bidra till bästa vårdkvalitet genom att:

- underlätta och stödja lärande, kunskapsbaserat arbetssätt och klinisk forskning
- stödja patienter och närstående med kunskapsförsörjning och bidra till att underlätta för patientinvolvering och personcentrerad vård.

Specifika aktiviteter återfinns i sjukhusbibliotekens verksamhetsplan.

Öppna för alla

Sjukhusbiblioteken är en resurs för personal, sjukvårdsledning, forskare och studerande samt patienter, närstående och allmänhet. I linje med bibliotekslagen har sjukhusbiblioteken målsättningen att vara öppna och tillgängliga för alla samt främja intresset för och ge tillgång till litteratur och media i olika form och format.

Kunskap och kompetens i världsklass

Sjukhusbiblioteken satsar på att utvecklas inom följande områden för att stödja den långsiktiga målsättningen om en hälso- och sjukvård med kunskap och kompetens i världsklass:

- digitalisering och AI
- kompetensutveckling
- patientinvolvering
- utbildnings- och forskarstöd
- tillgänglighet av bibliotekets resurser
- öppna och tillgängliga mötesplatser.

Genom samarbeten får fler möjlighet att få tillgång till mer

Sjukhusbiblioteken arbetar strategiskt för att skapa ökad tillgång till kunskap och information genom samarbeten:

- Jämlik tillgång i riket – i syfte att bidra till en jämlik tillgång till medicinska e-resurser över riket genomförs nationella upphandlingar av e-resurser med stöd av alla svenska sjukhusbibliotek inom Eira-samarbetet.
- Nationell samverkan i öppen katalog – bidra till utvecklingen av den nationella bibliotekskatalogen Libris och att sjukhusbibliotekens mediabestånd synliggörs och kan lånas i den nationella katalogen. Libris ger en samlad tillgång till de resurser som finns i offentligt finansierade bibliotek i Sverige.
- Kunskapsbaserad hälso- och sjukvård - för att bidra till en kunskapsbaserad hälso- och sjukvård har sjukhusbiblioteken i vår sjukvårdsregion ett välutbyggt samarbete när det gäller att ta fram kunskapsunderlag med HTA-metodik¹⁹. Sjukhusbiblioteken är en del av processen för ordnat införande av ny medicinsk teknik och nya metoder inom hälso- och sjukvården. Strukturerad informationssökning bidrar till faktabaserade beslut.

---

¹⁹ Health Technology Assessment (HTA) är ett standardiserat arbetssätt som innebär att en metod, teknik eller behandling inom hälso- och sjukvården utvärderas i en systematisk och transparent process där etiska, ekonomiska och organisatoriska aspekter ingår.

- Likvärdig tillgång för alla - för att stödja människors behov av litteraturförsörjning samarbetar sjukhusbiblioteken med folkbiblioteken i Värmland, den regionala biblioteksverksamheten och universitetsbiblioteket inom Bibliotek Värmland.

Uppföljning

Sjukhusbibliotekens verksamhetsplan följs upp i hälso- och sjukvårdens linjeorganisation.

Så togs biblioteksplanen fram

Den regionala biblioteksplanen har tagits fram i en gemensam process med Värmlands kulturplan 2027 – 2031. Dialogprocessen genomfördes mellan hösten 2024 och våren 2025 och innefattade:

- öppna dialogmöten i sex kommuner med kommuninvånare, tjänstepersoner, det professionella kulturlivet och civilsamhället
- särskilda dialoger med biblioteks- och kulturchefer, Funktionsrätt Värmland, kommunala och regionala politikerforum, nationella minoriteter och Rådet för idéburna

Barns röster har samlats in genom samtal och frågelådor på folkbibliotek i tio kommuner. För att höra ungas röster har en särskild dialogprocess genomförts via Ung kultur möts (UKM) i samarbete med Studieförbundet.

För biblioteksplanen har även nationella rapporter på biblioteksområdet haft en tongivande roll. En remissperiod genomfördes hösten 2025 varefter biblioteksplanen har bearbetats med remissvaren i beaktande.

Källförteckning

SFS:2013:801. *Bibliotekslagen*.

Kulturdepartementet (2022). *Strategi för ett starkt biblioteksväsende 2022 – 2025*.

Myndigheten för kulturanalys (2024). *Kulturanalys 2024. En lägesbedömning i relation till de kulturpolitiska målen*.

Regeringskansliet. *Mål för funktionshinderspolitiken*. <https://www.regeringen.se/regeringens-politik/funktionshinder/mal-for-funktionshinderspolitiken/> (Hämtad 2026-01-21).

Region Värmland (2026). *Närheten till folkbiblioteksservice i Värmland*.

Region Värmland (2021). *Värmlandsstrategin 2040*.

Region Värmland (2023). *Civilsamhälleskartan Värmland 2023 – rapport*. Finns att hämta online: <https://www.regionvarmland.se/regionvarmland/politik--demokrati/samverkan/samverkan-med-ideburen-sektor/civilsamhalleskartan-varmland/civilsamhalleskartan-varmland-2023---rapport>

Region Värmland (2024). *Skolbibliotek i Värmland. En nulägesbild av elevernas tillgång till skolbibliotek i grundskolan utifrån dess värde för läsfrämjande, kultur, MIK och demokrati*. Finns att hämta online: <https://www.regionvarmland.se/regionvarmland/kultur/kulturutveckling/las--och-litteraturframjande/skolbibliotek---nulagesbeskrivning-2024>

Region Värmland (remissversion 2025). *Värmlands kulturplan 2027 – 2031*.

Statens kulturråd (2024). *Folkbibliotekens behov av statliga stöd*.